

Concept-vergadersverslag Commissie van Toezicht 25-02-2021

CvT /21

Videoconferentie, 25 februari 2021, 14.15 – 16.00

Aanwezig:

CvT: 5.1.2e

RIVM: 5.1.2e

1. Opening en vaststellen agenda

De Quicksan die de CvT heeft uitgevoerd t.a.v. de wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid van COVID-19 adviezen wordt besproken. De voorzitter CvT heeft het concept verslag gedeeld met het RIVM en heeft in reactie hierop een overzicht van de feitelijke onjuistheden ontvangen. Dit heeft aanleiding gegeven tot enkele tekstuele aanpassingen. Na deze vergadering zullen de laatste aanpassingen verwerkt worden, waarop de DG van het RIVM en de pSG het definitieve verslag zullen ontvangen, en de vz CvT een afspraak zal maken met de pSG voor een eventuele toelichting. Hierna wordt het verslag op de website van het RIVM geplaatst, met een officiële reactie van zowel het RIVM als de pSG. Wordvoering wordt eveneens voorbereid, alsmede een kernboodschap voor de CvT. De DG spreekt zijn dank uit voor de update en geeft aan, wat betreft de Quicksan en het bijbehorend verslag, de positieve reflectie te waarderen. Het RIVM zal dankbaar gebruik maken van de suggesties. Hij merkt wel op, dat een aantal reflecties geen betrekking hebben op het RIVM, maar juist richting opdrachtgevers/ eigenaar gaan, en dat enkele reflecties naar mening van het RIVM niet lijken voort te komen uit de taken en verantwoordelijkheden van CvT. Dit zal ook in de reactie verwoord worden. Daarnaast benadrukt de DG dat het RIVM zich niet herkent in de kritische kanttekeningen die geplaatst zijn bij de afdeling modellering. De constatering van de CvT lijken ook in tegenspraak met de audit die recent (2017) is uitgevoerd waarin de kwaliteit van de modellering en ook transparantie zeer goed beoordeeld werd. Desalniettemin wordt de reactie van de Commissie vanzelfsprekend serieus genomen en bekijkt het RIVM kritisch hoe de transparantie nog meer kan toenemen. Als eerste zal het RIVM een openbare webinar over modellering van corona en covid organiseren, zoals ze dat eerder over andere onderwerpen rondom COVID-19 heeft gedaan. Gesproken wordt over wederzijdse observaties die beide partijen graag willen bespreken. Hiervoor zal tijd ingeruimd worden in de juni vergadering. **(Actie: VZ/ secretaris) (Planning: juni vergadering 2021 – actie: secretaris)**

2. Update audit medische technologie - Anita Hardon

5.1.2e geeft aan dat de commentaren uit de laatste CvT vergadering (december) zijn verwerkt. De audit is officieel gestart. De voorzitter van de auditcommissie heeft verzocht of de site visit verschoven kan worden van maart naar juni, in de hoop dat deze dan wel fysiek kan plaatsvinden. Dit is goedgekeurd door de voorzitter, op voorwaarde dat het rapport wel dit jaar nog volgt. Afgesproken wordt, dat wanneer de site visit ook in juni (nog) niet fysiek kan plaatsvinden, niet nogmaals zal worden uitgesteld en de visit digitaal zal zijn.

3. Update Leidraad bij SEP protocol

In aanwezigheid van 5.1.2e. Op verzoek van de CvT is er een update gemaakt van de RIVM leidraad voor audits. Daarin zijn de inzichten van het nieuwe SEP (2021-2027) verwerkt en is de tekst uitgebreid n.a.v. van bevindingen van twee recente audits straling en medische technologie. 5.1.2e licht toe dat het nieuwe SEP zoveel mogelijk is verwerkt. Dit is nogal veranderd t.o.v. het vorige SEP protocol en is minder dwingend en sturend. Echter, uit gesprekken met de RIVM collega's die betrokken zijn bij audits, bleek dat er juist behoefte is aan richting en sturing. Dat is meegenomen in de nieuwe versie van de Leidraad. De Commissie constateert dat enorme stappen zijn gezet en spreekt haar complimenten hiervoor uit. Daarnaast heeft de Commissie de volgende opmerkingen en vragen:

Reactie:

- De Voorzitter constateert vooruitgang in concretisering van criteria en parameters die gebruikt kunnen worden. Hij merkt op dat onafhankelijkheid, een van de aandachtsgebieden van de CvT, niet veel aandacht krijgt in de Leidraad. Geopperd wordt dat dit onderdeel wordt van bestaande aandachtspunten, of een extra aandachtspunt naast de reeds bestaande. Een tweede opmerking betreft de termen reserach quality en academic culture (tabel 1), waarbij het verzoek is nog eens goed te kijken naar de passendheid van deze termen in het document. Tot slot vraagt hij te kijken naar de literatuur (bijv. RGO rapport enkele jaren terug) omtrent impact en relevantiebepaling.
- 5.1.2e is tevreden over de verbeteringen. Zij verzoekt te kijken naar de SWOT analyse (zijn die geldend voor alle criteria) en de procedure rondom het actieplan – dit moet de CvT al zien voordat de implementatie start. oppert dat in de Leidraad zelf beoordelingscategorieën opgenomen niet, zodat deze niet steeds door de audit commissie zelf moeten worden vastgesteld. Dit laatste zou het lastig maken om evaluaties te vergelijken. Afgesproken wordt dat 5.1.2e kijkt of het beter is om de oude beoordelingscategorieën te handhaven of een voorstel te doen voor standaardisatie.
- 5.1.2e merkt op, aangaande relevance to society, dat ook bekeken moet worden in hoeverre de vraag van de opdrachtgever beantwoord is? 5.1.2e voegt toe dat relevance to society ook kan gaan over hoe signalen opgevangen worden door het andere spectrum van stakeholders.
- De Leidraad zal na verwerking van deze opmerkingen vastgesteld en in gebruik genomen worden. (Actie: 5.1.2e secretaris) (Planning: juni vergadering 2021 – actie: secretaris)

4. Mededelingen Directie

De DG informeert de CvT over de meerjaren strategie RIVM2025. Deze bevat enkele strategische prioriteiten, waaronder 'voorbereid op de vragen van vandaag en morgen' en 'lokaal tot internationaal'. Op deze thema's wordt de nodige voortgang geboekt. Zo zijn op alle relevante niveau's gesprekken gevoerd om meer ruimte te krijgen om zelf te programmeren zodat verder gebouwd kan worden aan onderhoud van het kennisfundament. Wat betreft het andere thema zijn er ontwikkelingen wat betreft meerlaags werken. Er wordt veel aandacht besteed aan hoe RIVM zich verhoudt tot lokale en regionale partijen. Zo is gestart met een project om kennisinfrastructuur aangesloten te houden bij lokale en regionale doelstellingen (volksgezondheid, duurzaamheid etc.), zodat RIVM kennis ook lokaal goed benut kan worden.

5.1.2e vertelt over ontwikkelingen op het gebied van luchtkwaliteit, dat tevens een goed voorbeeld is van hoe meerlaags werken vorm krijgt. De meest recente inzichten zijn dat ook bij het behalen van de norm er gezondheidseffecten zijn. Dit heeft effecten op beleid, zoals te zien in het Schone Lucht akkoord. Hier is de ambitie is niet meer om aan de norm (WHO guidelines) te voldoen, maar om outcome (gezondheid) centraal te stellen. Hiervoor is een meetlat nodig: integrale gezondheidsindicator voor luchtkwaliteit. Schone lucht en gezondheid zijn Europees aanbevolen indicators. Wetenschappelijk onderzoek hiernaar kan lokale en regionale bestuurders beleid op te maken dat uitgaat van gezondheidsimpact. Wat betreft stikstof meldt 5.1.2e dat kennisontwikkeling van belang blijft. Het monitoringsprogramma loopt, en er wordt ook ontwikkeld: meer meetpunten, nieuwe methodieken. Er is dus vernieuwing, maar nog niet genoeg. Modellen moeten verder versterkt worden en hiervoor is onderhoud nodig; versterking van de kennisbasis.

5.1.2e heeft adviezen gegeven, wat in het Kennisprogramma versterkt zou moeten worden: stikstof en natuur, nieuwe methodieken (bijv. satellieten), ensemble modellering. In dit Kennisprogramma is L&V sturend en zijn ook de WUR, Universiteit Leiden, VU, KNMI en WVO betrokken. Het is nu nog in de proposalfase en moet uiteindelijk samenkomen in een samenhangend programma.

Wat betreft PFAS wordt gemeld dat de Europese Voedselveiligheidsautoriteit (EFSA) nieuwe gezondheidskundige grenswaarde heeft afgeleid voor PFAS. Dit heeft maatschappelijke consequenties voor bodem en water en heeft grote bestuurlijke belangstelling.

5.1.2e meldt, dat binnen het domein V&Z veel COVID-gerelateerd werk gedaan wordt, onder andere door de Gedragsunit. Dit betreft veel ad hoc werk, op basis van nieuwe maatregelen en ontwikkelingen. Er gebeurt daarnaast meer, zo is de Monitor Kansrijke Start verschenen, vindt er onderzoek plaats naar Arbeidsgerelateerde zorg in opdracht van SZW en wordt met het Zorginstituut Nederland onderzoek gedaan naar multitiude disease models. Ook is de afgelopen periode overleg gevoerd met de Inspectie: inzake bekkenbodemmatjes. Dit laatste rapport zal waarschijnlijk veel aandacht krijgen. Tot slot zijn er een aantal reguliere zaken zoals de factsheet rookmethodes, onderzoek naar integrale ouderenzorg. Deze ontwikkelingen zijn aanknopingspunten voor effectiever lokaal beleid. De voorzitter informeert naar een vervolg op de C-VTV in de maak? 5.1.2e meldt dat de C-VTV veel aandacht gekregen, Het RIVM hoopt op vervolgvragen. De DG vult aan dat dankzij de brede COVID-19 subsidie een aantal VTV aandachtspunten een vervolg krijgen. 5.1.2e vult aan dat er ook nieuwe vragen zijn gerezen, zoals de relatie luchtkwaliteit en COVID-19, ook in relatie tot veehouderij en bijvoorbeeld de neveneffecten op veiligheid op de werkplek

5.1.2e informeert naar de samenwerking instituten CPB, SCP en PBL inzake effect op gezondheid en welzijn. De DG vertelt dat de samenwerking van de planbureaus in deze mede op initiatief van het RIVM tot stand is gekomen. RIVM kennis wordt ingebracht in overleg tussen deze instituten, waarbij het RIVM agendalid is, gezien haar andere status als agentschap. 5.1.2e heeft interesse in een meer geïntegreerde benadering van onderzoeken. 5.1.2e meldt dat deze vraag om meer geïntegreerde informatie ook toeneemt vanuit departementen. De scope waarop het RIVM actief is, is tenslotte breder dan volksgezondheid en infectieziekten. Klimaat, leefomgeving en gezondheid worden steeds belangrijker.

5.1.2e informeert of er behoefte is om deze onderwerpen meer inhoudelijk te bespreken met de CvT. Daarnaast meldt ze dat sitevisits goed kunnen zijn voor meer kennis van het werk van RIVM (AH). 5.1.2e meldt dat er onderwerpen die inhoudelijk interessant zijn om te bespreken, alleen is het de vraag in welke fase en welke onderwerpen. Het RIVM doet een voorstel voor de volgende vergadering. (Actie: 5.1.2e secretaris) (Planning: juni vergadering 2021 – actie: secretaris)

5. Brainstorm jaarverslag

De aanleiding voor dit onderwerp is dat het Jaarverslag van de CvT is al jaren onveranderd qua vorm en opzet. Door middel van een korte brainstorm wil de voorzitter graag met de CvT van gedachten wisselen, op welke punten het jaarverslag verbeterd zou kunnen worden. Naast de vaste onderwerpen (Wettelijke taak en werkwijze, Informatievoorziening, Overzicht vergaderingen en contactmomenten, algemene indrukken, SPR, Wetenschappelijke audits, Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit, Oordeel van de Commissie) zijn er enkele opties voor toevoeging zoals voorwoord, uitbreiding profiel van de Commissie en een vooruitblik.

De CvT heeft aan weinig behoefte te hebben aan uitbreiding. Geopperd wordt om reflectie op grote dossiers of onderwerpen toe te voegen. Het doel van het Jaarverslag is primair: verantwoording afleggen aan de eigenaar wat de CvT aan bewaking heeft gedaan wat betreft wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid en wat haar bevindingen zijn. Het is goed als het meer algemene publiek ook kan begrijpen wat er in het Jaarverslag staat.

6. Verslag voorgaande vergadering (17 december 2020)

Graag kijken naar waar 'casussen' op slaat.

De volgende audit - VTV – staat geagendeerd voor 2022. Gevraagd wordt om de voorbereidingen te bespreken in junivergadering: plan van aanpak inclusief scope. (Actie: 5.1.2e) (Planning: juni vergadering 2021 – actie: secretaris)

7. Aanpak van het COVID-19 vaccinatieprogramma

Aan de hand van een korte presentatie behandelen de DG en 5.1.2e de rolverdeling in het ontwerp en de uitvoering van het COVID-19 vaccinatieprogramma en de wetenschappelijk inbreng van het RIVM. Uitgelegd wordt dat er een aantal grote

vaccinerende partijen zijn. Het RIVM heeft een rol in de advisering van de overheid, coördinatie en de vaccinatiecampagne (o.a. logistiek, deskundigheidsbevordering, monitoring en evaluatie). Daarnaast voert het RIVM het vrijgifteonderzoek uit voor Europa, naar het vaccin van Astra Zenica.

5.1.2e legt uit dat er qua wetenschappelijke inzicht inbreng is op meerdere gebieden. De Gezondheidsraad heeft medisch-inhoudelijke adviezen uitgebracht. Wat betreft surveillance vraagt het gegeven dat verspreiding en vaccinatie elkaar raken om aanpassing van de richtlijnen. Het RIVM is betrokken bij vragen m.b.t. vaccinfalen en epidemiologie. Clb doet wetenschappelijk onderzoek naar bij LAREB geregistreerde bijwerkingen. SERO surveillance vindt plaats via PIENTER. Er wordt gewerkt aan essays om straks vaccinaties van infecties te kunnen onderscheiden. 5.1.2e informeert of er al onderzoek gestart is naar toekomstige scenario's. 5.1.2e vertelt dat hier al op wordt geanticipeerd.

De voorzitter informeert naar de volgorde van vaccineren: in hoeverre is de uitwerking, het praktische ontwerp van vaccinatiestrategie, gebaseerd op modelberekeningen? Uitgelegd wordt dat de Gezondheidsraad ook modellen opvraagt bij het RIVM.

De DG reflecteert op ervaringen tot nu toe. Het RIVM had, in retrospectief, eerder kunnen acteren op complexiteit m.b.t. verschillende vaccins, doelgroepen en infrastructuur. Het RIVM sluit zich achter het besluit om niet 'symbolisch' eerder te beginnen met vaccineren (voor einde jaar). In enkele andere landen heeft dit geleid tot vaccinspillage.

5.1.2e spreekt haar complimenten uit over de informatie over vaccins op de RIVM website.

8. Rondvraag en wat verder ter tafel komt

Er wordt gezocht naar een opvolger Vertrouwenspersoon WI. Het profiel hiervoor wordt nu opgesteld, de CvT wordt hier binnenkort verder over geïnformeerd. **(Actie: VZ/ secretaris)**

5.1.2e meldt dat ook haar termijn binnenkort verloopt. **(Actie: VZ/DG/ secretaris)**

Acties:

Punt	Datum	Onderwerp	Verantw.	Realisatie
03/20/2		Voortgang audit medische technologie	Directeur V&Z	
	Juni 2020	* bespreken Plan van aanpak (incl. scope) – adhv Toolkit		
	September 2020	* bespreken Terms of Reference		
	December 2020	* bespreken self-assesment en stakeholder analyse		
	Q2 2021	* audit		
	Februari 2021	Bespreking audit 2022	DR	Onderwerp VTV is bevestigd voor 2022.
05/20/2	Februari 2021	Update Leidraad SEP bij protocol	DG	
01/21	Juni 2021	Bespreken wederzijdse observaties n.a.v. Quicksan COVID-19	VZ/DG	
02/21	Juni 2021	Vaststellen Leidraad SEP bij protocol	DG	
03/21	Juni 2021	Voorstel RIVM voor ontwikkeling kennis & begrip, dmv inhoudelijke verdieping of site visits	DG	
04/21	Juni 2021	Bespreking voorbereidingen audit 2022 (VTV): Plan van aanpak, scope.		

Besluiten:

Datum	Onderwerp	Besluit	Verantwoordelijk
17-12-2020	Concept-verslag CVT vergadering 17-12-2020	Na laatste opmerking vastgesteld.	Secretaris